

Aan
de gemeenteraad

Datum 16 september 2025
Zaaknummer 2025-0094993
Betreft Instemmen met Invoeren bestuurlijke boete
Afvalstoffenverordening

Vergadering van
Portefeuillehouder: Marc Merx
Begrotingsprogramma Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Wijken - Handhaving, Markten en Brugbediening
Auteur: Bahar Coruk
E-mail: b.coruk@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Inske van der Vaart
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

akkoord te gaan met het voorstel om te starten met een pilot voor het invoeren van de bestuurlijke boete voor overtredingen die genoemd staan in de Afvalstoffenverordening Dordrecht, door het toevoegen van artikel 21a en;

akkoord te gaan met de bij dit voorstel gevoegde wijzigingsvoorstel van de Afvalstoffenverordening, waarmee het bestuurlijk beboeten van overtredingen op basis van artikel 21a mogelijk wordt gemaakt.

Deadline

Zo snel als de raad dit nodig acht.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De raad is bevoegd tot het stellen van de kaders. Om deze reden zijn zij bevoegd tot het vaststellen van de wijziging van de Afvalstoffenverordening.

Wat is het doel?

Het doel is om vanaf 1 januari 2026 bestuursrechtelijk op te kunnen treden tegen overtredingen van de Afvalstoffenverordening Dordrecht. Hiermee wordt beoogd overlast, vervuiling en aantasting van de leefomgeving te voorkomen. We willen ervoor zorgen dat de openbare ruimte in Dordrecht nog schoner wordt, zodat we de leefbaarheids- en veiligheidsgevoelens van bewoners, ondernemers en bezoekers vergroten.

Het college stelt voor om per 1 januari 2026 te starten met een pilot voor de invoering van de bestuurlijke boete. In de resterende maanden van 2025 worden de (procesmatige) voorbereidingen afgerond om het opleggen van deze bestuurlijke boete mogelijk te maken.

De reden voor deze pilot is dat nog niet duidelijk is wat de invoering precies kost en hoeveel inzet nodig is van de betrokken afdelingen. Het college wil dit in het komende jaar onderzoeken. Daarnaast biedt een pilot de mogelijkheid om alvast te starten met de invoering. Tijdens de pilot wordt duidelijk hoe het proces er precies uit komt te zien en wat daarvoor nodig is. Op basis van de uitkomsten komt het college eind Q3/ begin Q4 van 2026 terug met de resultaten en een

voorstel voor een mogelijk vervolg. Wanneer de pilot succesvol blijkt, is het voornemen om de bestuurlijke boete structureel in te zetten en deze in een volgende fase uit te breiden naar APV-overtredingen.

Wat zijn per besispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Besispunt 1 en 2: akkoord gaan met het voorstel om te starten met een pilot voor het invoeren van de bestuurlijke boete voor overtredingen die genoemd staan in de Afvalstoffenverordening, door het toevoegen van artikel 21a in de Afvalstoffenverordening.

1. Door het invoeren van de bestuurlijke boete kan het college bijplaatsingen en andere overtredingen van de Afvalstoffenverordening beter en efficiënter aanpakken.

1.1 De invoering van de bestuurlijke boete vult het bestaande handavingsinstrumentarium van het college aan.

Bestaande maatregelen

De afgelopen jaren heeft het college al veel gedaan om afvaloverlast in onze gemeente tegen te gaan. Zo zijn er afvalcoaches ingezet en zijn er diverse bewustwordingscampagnes georganiseerd. Tevens hebben wij het voor bewoners zo makkelijk mogelijk gemaakt om afval gescheiden aan te bieden, bijvoorbeeld via afvaleilanden voor appartementen en bovenwoningen. Hoewel deze initiatieven in eerste instantie vaak hebben geleid tot verbetering, zien we dat de aandacht na verloop van tijd verslapt en de overlast terugkeert. Om de continuïteit in het tegengaan van afvaloverlast te waarborgen, is het noodzakelijk om structureel te blijven controleren en bij overtredingen handhavend op te treden. Dit is essentieel om onze leefomgeving schoon te houden, overlast door ongedierte te voorkomen en milieuschade tegen te gaan. Het college realiseert zich dat het invoeren van de bestuurlijke boete een stevige maatregel is, maar hoopt hiermee de gewenste gedragsverandering teweeg te brengen.

Spoedeisende bestuursdwang

Op dit moment maken we gebruik van de spoedeisende bestuursdwang. Dit houdt in dat de kosten van het opruimen van het afval bij de overtreder worden verhaald. Het gaat om een herstelsanctie, het afval moet zo snel mogelijk worden opgeruimd om bijvoorbeeld ongedierte en milieuschade te voorkomen.

Bestuurlijke boete

De invoering van de bestuurlijke boete vult het bestaande handavingsinstrumentarium van het college aan en maakt dit completer en effectiever. Met de bestuurlijke boete krijgt het college de mogelijkheid om een bestraffende sanctie op te leggen. Dit betekent dat niet alleen sprake is van het herstel van de overtreding door middel van de spoedeisende bestuursdwang, maar dat de overtreder ook wordt geconfronteerd met een tweede financiële consequentie in de vorm van een boete.

Het combineren van spoedeisende bestuursdwang en de bestuurlijke boete

De combinatie van een herstelsanctie en de bestuurlijke boete biedt in de praktijk meer mogelijkheden tot handhaven. In situaties waarin de spoedeisende bestuursdwang noodzakelijk is om direct een einde te maken aan een overtreding kan de bestuurlijke boete aanvullend worden ingezet om de overtreder ook daadwerkelijk te sanctioneren voor de gepleegde overtreding. Dit versterkt het normbesef en vergroot de naleving van regelgeving. Hierdoor ontstaat een effectiever handavingsbeleid op het gebied van afval, dat zowel gericht is op herstel van de overtreding als op bestraffing, met het doel het voorkomen van herhaling.

De (financiële) gevolgen

Op dit moment wordt bij het toepassen van spoedeisende bestuursdwang een bedrag van € 181,96 aan de overtreder doorberekend ter dekking van de gemaakte opruimkosten. De bestuurlijke boetes voor overtredingen van de Afvalstoffenverordening zijn landelijk vastgesteld in het Besluit bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte (Bboor), zie onderdeel C. [\[1\]](#) Voor de meest voorkomende overtredingen gelden de volgende bedragen: voor het op onjuiste wijze aanbieden van huishoudelijk afval of bedrijfsafval bedraagt de boete € 110, en voor het achterlaten van straatafval € 170. Wanneer iemand herhaaldelijk een overtreding pleegt, worden deze bedragen verdubbeld.

Het college is zich ervan bewust dat de personen die afval verkeerd aanbieden niet altijd over voldoende financiële draagkracht beschikken. Tegelijkertijd geldt dat persoonlijke omstandigheden

geen rechtvaardiging vormen om afval op straat te dumpen. Het is belangrijk dat duidelijk wordt gemaakt dat dergelijk gedrag niet acceptabel is en dat daar consequenties aan verbonden zijn.

Om maatwerk te kunnen bieden, bekijken we of het voor inwoners met onvoldoende financiële middelen mogelijk kan zijn om een betalingsregeling te treffen. Voor situaties waarin een betalingsregeling problematisch is, zal het college onderzoeken of het via een privaatrechtelijke overeenkomst mogelijk is om overtredders in plaats van betaling van de boetes, nuttige arbeid te laten verrichten ten behoeve van de samenleving. Hierbij wordt gedacht aan werkzaamheden die bijdragen aan een schonere en betere leefomgeving en die bovendien kunnen leiden tot gedragsverandering, zoals het opruimen van zwerfafval of het schoonmaken van straten. Het college onderzoekt of en in hoeverre het mogelijk is om, specifiek voor overtredingen uit de Afvalstoffenverordening, nieuw beleid in te voeren, waarbij overtredders de herstelsanctie en boete kunnen voldoen door nuttig arbeid. De komende maanden doen we uitvraag of, en zo ja hoe, andere gemeentes dit hebben geregeld. Daarnaast wordt inzichtelijk gemaakt welke organisatorische en praktische zaken georganiseerd moeten worden om dit beleid in te voeren.

Indien blijkt dat de overeengekomen werkzaamheden met de overtredder niet (naar behoren) worden uitgevoerd, blijft de verplichting tot betaling van de kosten/boetes onverminderd van kracht. De resultaten van dit verkennende onderzoek worden in 2026 met u gedeeld.

1.2 De inzet van de bestuurlijke boete leidt tot een doelmatigere handhaving, omdat het college doorgaans over meer specifieke kennis en ervaring beschikt met betrekking tot gemeentelijke regelgeving dan het Openbaar Ministerie. Hierdoor kan het college sneller en adequater handelen bij een overtreding. De bevoegdheid van de politie en handhaving om boetes op te leggen via een bestuurlijke strafbeschikking blijft daarnaast ongewijzigd bestaan.

1.3 Er is een preventieve werking mogelijk aangezien de gemeente dichterbij de burger staat dan het Openbaar Ministerie. De handhavers en andere ambtenaren hebben meer contact of kunnen persoonlijker contact zoeken met (mogelijke) overtredders.

2. Het vergroten van de leefbaarheid en veiligheid

Een schone leefomgeving zorgt ervoor dat mensen zich prettiger voelen in hun buurt. Het bevordert de gezondheid van inwoners, de leefbaarheids- en veiligheidsgevoelens van inwoners, maakt de stad aantrekkelijker en voorkomt een te grote rattenpopulatie. Bovendien is het snel opruimen van afval en daarom het maken van kosten hiervoor en het uitschrijven van boetes wenselijk, om milieuschade en een negatieve invloed op de biodiversiteit te voorkomen.

3. Eventuele opbrengsten van de bestuurlijke boete komen in de gemeentekas terecht.

De geïnde boetes komen bij de bestuurlijke strafbeschikking in de staatskas terecht. Met de invoering van de bestuurlijke boete gaat het geld naar de gemeentekas. Dit betekent dat het college de eventuele opbrengsten kan gebruiken om een budget voor handhaving op te bouwen. Dit wordt ook toegepast bij spoedeisende bestuursdwang: handhavers met het taakaccent afval verdienen een deel van hun eigen formatie terug via het verhalen van de opruimkosten. Op vergelijkbare wijze kunnen de opbrengsten uit bestuurlijke boetes bijdragen aan de verdere versterking van de handhavingscapaciteit.

4. Minder belasting van het strafrecht

Als gemeenten lichte overtredingen niet via het strafrecht afhandelen, maar via het bestuursrecht, kan dat helpen om tijd en capaciteit vrij te maken bij het Openbaar Ministerie, waardoor er mogelijk meer aandacht is voor de aanpak van zwaardere misdrijven.

[1] <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024941/2025-02-01>.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Als gekozen wordt voor invoering van de bestuurlijke boete, brengt dit een toename van werkzaamheden met zich mee voor diverse betrokken afdelingen. Dit vraagt om extra inzet en capaciteit, met name voor de voorbereiding van besluiten, de afhandeling van bezwaar- en beroepsprocedures en de invordering van de opgelegde boetes. Tegelijkertijd biedt de bestuurlijke boete de gemeente meer mogelijkheden om rechtstreeks in contact te komen met de overtredders (voor zover deze kunnen worden achterhaald), wat ruimte kan bieden voor meer maatwerk en gedragsbeïnvloeding. Daarnaast kan het opleggen van een boete een preventieve werking hebben: het risico op een financiële sanctie kan ertoe leiden dat mensen hun gedrag eerder bijstellen of in elk geval twee keer nadenken voordat zij (opnieuw) in overtreding gaan.

De mogelijkheid om in plaats van een boete een tegenprestatie te laten verrichten, moet nog worden onderzocht. Hierbij moet onder meer worden bekeken hoe lang de tegenprestatie moet duren (aantal uren) en op welke wijze de begeleiding van de personen plaatsvindt. Als het om welke reden dan ook niet mogelijk blijkt om een tegenprestatie te vragen, blijft enkel de betalingsregeling van kracht.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Niet van toepassing

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Stand van zaken handhaving 2024 en beantwoorden motie 17A Alleen samen krijgen we onze stad toegankelijk! - raadsinformatiebrief](#)

Hoe wordt dit betaald?

Voor de uitvoering van de pilot bestuurlijke boete is een gefaseerde financieringsstructuur opgesteld.

2025: Voorbereiding pilot

In 2025 worden de procesmatige voorbereidingen getroffen, waaronder juridische uitwerking, communicatie, training van handhavers en inrichting van administratieve processen.

Deze opstartkosten worden gedekt uit het project Schoon. Er zijn in dit jaar nog geen opbrengsten uit boetes te verwachten.

2026: Uitvoering pilot en evaluatie

In 2026 vindt de daadwerkelijke uitvoering van de pilot plaats. De evaluatie wordt eind Q3/begin Q4 van 2026 afgerond. De kosten bestaan uit administratieve lasten, afhandeling van bezwaar- en beroepsprocedures, invordering van boetes, inzet van handhavers en monitoring en evaluatie.

De totale projectkosten worden geraamd op circa € 380.000, waarvan € 200.000 betrekking heeft op de uitvoering exclusief handhavingsinzet en € 180.000 toe te schrijven is aan de personele kosten van de handhavers.

De dekking vindt plaats via:

- Opbrengsten uit opgelegde boetes
- Project Schoon
- Reserve Politiek Akkoord 2022–2026 (indien nodig)

2027: Regulier werk

Na afronding van de pilot wordt op basis van de resultaten besloten over de structurele voortzetting van de bestuurlijke boete voor afval én van uitbreiding naar APV-overtredingen. Wanneer het proces volledig is ingeregeld verwachten we dat gemaakte kosten gedekt kunnen worden uit de opbrengsten van de opgelegde boetes. Alle kosten en opbrengsten worden vanaf 2027 opgenomen in de reguliere afvalexploitatie.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Als de raad akkoord gaat met de pilot voor het invoeren van de bestuurlijke boete voor overtredingen uit de Afvalstoffenverordening Dordrecht, gaat het college starten om de nodige processen in te richten. Per 1 januari 2026 zal dan de pilot van start gaan, het college houdt de raad op de hoogte van de voortgang. Tijdens de pilot wordt het proces geëvalueerd. Ook wordt duidelijk hoe het proces er precies uit komt te zien en wat daarvoor nodig is. De bevindingen worden eind Q3/ begin Q4 van 2026 aan de raad gepresenteerd in een vervolggradsvoorstel.

Het college van Burgemeester en Wethouders

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 16 september 2025 inzake Instemmen met Invoeren bestuurlijke boete Afvalstoffenverordening;

gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t :

akkoord te gaan met het voorstel om te starten met een pilot voor het invoeren van de bestuurlijke boete voor overtredingen die genoemd staan in de Afvalstoffenverordening Dordrecht, door het toevoegen van artikel 21a en;

akkoord te gaan met de bij dit voorstel gevoegde wijzigingsvoorstel van de Afvalstoffenverordening, waarmee het bestuurlijk beboeten van overtredingen op basis van artikel 21a mogelijk wordt gemaakt.

Aldus besloten in de vergadering van